

● V SCT SE BODO TEŽKO IZOGNILI IZGUBI

Gradbeništvo in strojogradnja prinašata manj zaslužka

Delovna organizacija Slovenija ceste-Tehnika je ob koncu prvega četrtletja imela 3 milijarde in 830 milijonov dinarjev izgube. Slabši poslovni rezultati ob prvem trimesečju za gradbeno organizacijo sicer niso nič nenavadnega in se jim niso mogli izogniti celo v bolj časih kot so zdajšnji, saj imajo takrat zaradi neugodnih vremenskih razmer najmanj dela, vendar je bila tokrat številka precej večja kot navadno. Vzrokov za izgubo je bilo več, najpomembnejši delež k rdečim številkam pa sta prispevala predvsem dva: kasnejši pričetek nekaterih večjih del in nepravčasna plačila za opravljeno delo v tujini. To pa sta razloga, na katera delovna organizacija ni mogla pomembneje vplivati. Ob polletju jim je uspelo odpraviti izgubo, natančni podatki za devet mesecev poslovanja pa v tem trenutku še niso znani, vendar lahko pričakujemo, da bodo nekateri tozidi s področja strojogradnje končali z negativnim predznakom, čeprav bo, kot predvidevajo, izguba veliko manjša kot ob koncu meseca marca.

Pomemben delež k izgubi v prvih treh mesecih letošnjega leta je bil izpad dohodka na področju nizkih gradenj in izjemno neugodne razmere na področju strojegradništva. Zaradi nerazčističenih odnosov med predstavnikmi zahodnoevropske skupnosti in našo vlado v Beogradu se je namreč gradnja ceste Bratstvo in enotnost pričela kasneje, kot je bilo predvideno. V strojogradnji, tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji, pa so razmere že nekaj časa izredno težavne. Konkurenca na tem področju je velika, prodaja v tujino pa zaradi visokih cen naših izdelkov prinaša izgubo. SCT, ki se ukvarja s proizvodnjo investicijske opreme za dela v gradbeništvu in v rudarstvu, se je znašla v neugodnem položaju tudi zaradi strukture svojih izdelkov.

SCT opravlja dela v tujini prek Zvezne direkcije za promet blaga s posebnim pomenom. So pravzaprav le izvajalci del, zato na dotok denarja, zasluženega zunaj naših meja, ne morejo vplivati. Kot nosilec posla je ta delovna organizacija opravila v Iraku, Alžiriji, Egiptu, Jordaniji, Libiji, NDR in nekaj tudi v Zahodni Nemčiji, za 725 milijonov dolarjev del. Irak in Alžirija, kjer največ delajo, plačujeta postopoma in nerodno. Posebna ustanova Vojni servis, ki deluje v okviru Narodne banke Jugoslavije, jim zadnja tri leta ni omogočil nikakršnih dodatnih kreditov, ki bi jim pomagali prebroditi težave zaradi zakasnelih plačil. Zato so bili prisiljeni najemati neugodna kratkoročna posojila, ki so seveda tudi pripomogla k izgubi. Ob polletju so tako imeli približno za 7 milijard in 900 milijonov dinarjev terjatev, ki so se v glavnem nanašale na tujino.

Da so ob polletju številke kazale na bolje in so poslovanje končali brez izgube, gre pripisati dejstvu, da so s pomladanskimi meseci ugodnejši za delo, pričeli so tudi graditi nekatere obljubljene objekte, obenem pa jim je uspelo zmanjšati neplačano realizacijo. V inozemstvu bodo seveda delali

še naprej, ne samo zaradi nujne potrebe pridobivanja deviz, marveč tudi zato, ker jim je delo zunaj potrebno za njihov razvoj. Bodo pa poskušali prevzemati le take posle, ki bodo finančno trdni.

»Zahteve po prestrukturiranju gospodarstva pomenijo v gradbeništvu bistveno zmanjšanje števila zaposlenih v tej dejavnosti.« je menil naš sogovornik Iztok Zupančič, vodja sektorja za plan in analizo v SCT. Glavni problem gradbeništvu v Jugoslaviji je pravzaprav v tem, da je v prejšnjih letih sledilo razvoju družbe in prilagajalo svoje zmogljivosti potrebam trga, zdaj pa je v njemu zaposlenih za polovico preveč ljudi.

Kriza v gradbeništvu se je začela že okoli leta 1979, od takrat pa do danes so se razmere le še poslabševale. Zmanjšale so se naložbe v negospodarske dejavnosti, zaradi neugodne politike kreditiranja je upadla stanovanjska grad-

nja. Tudi delovne organizacije vlagajo manj v zidove in več v znanje. Številke govorijo, da so se investicije od leta 1979 pa do 1983 zmanjšale ravno za polovico. Čeprav je ta statistični podatek že nekoliko zastarel, pa je še vedno aktualen, saj trend ostaja isti.

Zaradi manjšega števila naložb je konkurenca v gradbeništvu izredno velika. Gradbene delovne organizacije ponujajo včasih tudi nerealno nizke cene, samo da bi dobile gradnjo nekega objekta. Tako sprejemajo tudi dela, za katera že vnaprej vedo, da jim bodo prinesla manj zaslužka. Dohodek pa jim zaradi inflacije odjeda tudi vsako prelaganje začetka del. Ker je naložb vse manj, se morajo, če želijo dobiti delo, držati ob pogodbi dogovorjenih cen. Vsako podaljšanje gradnje tenk vspeva k slabšemu finančnemu rezultatu ali celo k izgubi.

D. J.

● Iz glasil delovnih organizacij

Na obeh železniških šolah se je na nekaterih smereh vpisalo premalo učencev

V glasilu železničarjev Slovenije in Istre »Nova Proga« smo prebrali, da se je na ljubljanski in mariborski železniški srednji šoli 1. septembra začel šolski pouk kot na drugih števlinih srednjih šolah po Sloveniji. V obeh šolah so se na začetek pouka pripravljali po prenovljenih programih, za katere velja, da imajo zmanjšan obseg nekaterih splošnih predmetov. Poudarek bo odslej na strokovnih predmetih, ki se jim prilagajajo splošne izobraževalne vsebine. Za obe šoli velja, da nista napolnili vseh oddelkov, ki sta jih razpisali. V ljubljanski je bilo premalo učencev za en oddelk programa strojništvo in elektrotehnika ter programa železniški transport, v mariborski pa so jih od šestih razpisanih oddelkov napolnili komaj pet. V ljubljansko šolo se je letos vpisalo več učencev iz Ljubljane in okolice (53 odstotkov),

učencev iz primorske in dolenske regije pa je manj kot lani.

Razstava o 130-letnici Južne železnice po 16. oktobru tudi v Ljubljani

Zelo odmevno razstavo, ki je bila ob 130-letnici Južne železnice v Gradcu, si je ogledalo okrog 60 tisoč ljudi. Po 16. oktobru, kot napovedujejo, pa si bomo glavnino te razstave lahko ogledali tudi v Ljubljani v avli poslovne zgradbe ŽG Ljubljana. Ne pozabimo, da je izgradnja Južne železnice med Dunajem in Trstom v veliki meri pripomogla tudi k naglemu industrijskemu razvoju naše občine.

● SREDNJA ŠOLA TISKA IN PAPIRJA VABI K RAČUNALNIŠKIM TEČAJEM

Računalniško znanje je nuja

Računalnik postaja naš vsakdanji pripomoček pri delu, saj računalniška tehnologija prodira v vse delovne procese. Z računalnikom si pomagamo pri snovanju razvoja delovne organizacije, pri tehnološki pripravi dela in planiranju proizvodnje, v proizvodnji sami, montaži, testiranju in kontroli proizvodov, skladiščenju in še bi lahko naštevali. Danes ni več modernega konstrukcijskega biroja, kjer bi za risanje uporabljali svinčnik, saj je to delo mogoče opraviti s pomočjo računalnika. Uveljavljajo se računalniško krmiljeni delovni stroji in naprave, računalniška tehnologija prodira v procese odločanja in vodenja ter v administrativna dela.

Za poznavanje možnosti, ki nam jih nudi računalnik, in za opravljanje dela z njegovo pomočjo pa je potrebno znanje, ki si ga dosedanje generacije v šoli niso pridobile, najbrž pa ga docela ne bodo tudi v prihodnje, saj je na tem področju vsak dan kaj novega. Prav zato so se na Srednji šoli tiska

in papirja odločili za organiziranje tečajev s tega področja, vendar so začuden, ker odziv z naših delovnih organizacij ni bil najboljši.

Na Srednji šoli tiska in papirja vabijo k tečaju FRAMEWORK, DBASE in ACAD. Prvi je namenjen obdelavi teksta, baz podatkov, spreedsheetov in za grafično

predstavitev rezultatov. Drugi – DBASE je programski paket za obdelavo numeričnih in znakovnih baz, to je za statistično, evidenčno ali kakšno drugo obdelavo podatkov in tudi za razne izračune (v kadroviski službi, računovodstvu, vodenju skladišča itad.). Programski paket ACAD se uporablja za risanje osnovnih grafičnih elementov, tehničnih risb v dveh ali treh dimenzijah in prostorsko risanje.

Tečaji bodo potekali v računalniški učilnici v prostorih Srednje šole tiska in papirja na Pokopališki 33, vodili pa jih bodo strokovnjaki z inštituta Jožef Stefan in s šole Tiska in papirja. Skupina naj bi

štela osem udeležencev, vsak pa bo imel na voljo svoj računalnik. Za tečaje, ki bodo še letos, znašajo stroški 150.000 dinarjev za udeležence, kar je manj kot kjerkoli drugje. Tečaji bodo popoldne od 16. do 20. ure.

Za vse te pakete, ki jih nudijo, imajo tudi literaturo.

Poleg že omenjenih tečajev pa so na šoli pripravljene organizirati tudi programski paket Lotus (namenjen za delo s spreadsheeti), WS (programski paket za obdelavo teksta), tečaje za programske jezike BASIC, PASCAL in FORTRAN ter začetne tečaje računalništva. Podrobnejše informacije o tem je mogoče dobiti na šoli v dopoldanskih urah.

D. J.

Raziskave v Besnici

V poletnih mesecih je krajane Besnice vznemirilo precejšnje število strojev, last Geofizike iz Zagreba, ki so opravljali meritve – geološke raziskave za podzemno skladiščenje plina. Geološki zavod Ljubljane je bil investitor vrtanj, zadevo so financirali PETROL, INSAP in Raziskovalna skupnost Slovenije. Osnovne geološke raziskave so bile v dolini Besnice opravljene že v letu 1985, in sicer poskusne seizmične meritve, ki so tedaj pokazale, da bi bilo smiselno to metodo uporabiti še pri nadaljnjih poizkusih. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev so bile tedaj raziskave ustavljene, nadaljevale pa so se v letošnjem letu. Po programu raziskav za podzemno skladiščenje plina za l. 1987, ki je bil potrjen od širše družbene skupnosti, so bile tako opravljene refleksijske seizmične meritve v profilih in so potekale po celotni dolini Besnice.

Zaradi meritev je bila storjena tudi škoda na poljih in travnikih. Krajevna skupnost je skupno z izvajalcem ugotovila 31 oškodovancev, ki jim je bila izplačana škoda po ceniku in kriterijih Kmetijskega inštituta.

BOJAN JERLAH

ODLOČITE SE ZA VOJAŠKI POKLIC. VPIŠITE SE V SREDNJE VOJAŠKE ŠOLE!

Članstvo – pomemben kazalec prenove ZK

Na kongresih ZK smo opredelili vsebino, poti in sredstva za spreminjanje razmer v materialnem razvoju in pri zagotavljanju višje kakovosti življenja, razvijanju nadaljnje demokracije socialističnega samoupravljanja in preobrazbo oziroma prenovo zveze komunistov v učinkovito idejno-politično organizacijo.

V kongresnih resolucijah smo opredelili pet vidikov prenove: prenovi teoretskega fonda, idejne zavesti, vsebine delovanja, metod delovanja in kadrovske prenove, kar vse tvori pojem moralne prenove zveze komunistov in oblikovanje nove politične kulture članov zveze komunistov. Iz tako opredeljenih nalog je po-

membna obravnava gibanja in strukture članstva, ki ta čas pteka v zvezi komunistov. V občinski organizaciji je potekala razprava o tem vprašanju s sekretarji osnovnih organizacij, v komisijah in predsedstvu komiteja ter se zaključila na seji občinskega komiteja. V razpravo se je vključil tudi aktiv komunistov delavcev – neposrednih proizvajalcev.

Glavne ugotovitve so bile, da se zmanjšuje sprejemanje novih članov in povečuje število tistih, ki izstopajo oziroma jim na drug način preneha članstvo. Posebna skrb velja ugotoviti, da se organizacija stara in ni privlačna za mlade, saj se je delež mladih v ce-

lotni strukturi članstva v zadnjih petih letih prepolovil.

Nedvomno je, da na taka gibanja močno vplivajo zaostrene družbenopolitične in gospodarske razmere, kot tudi oženje samoupravnega odločanja in stopnja ugleda zveze komunistov v družbi. Velik del vzrokov pa tiči v premajhni in neustrezni skrbi osnovnih organizacij za obnavljanje članstva, saj od leta 1980 dalje tretjina osnovnih organizacij ni sprejela nobenega novega člana, v zadnjih dveh letih pa je takih organizacij že 85 odstotkov. Ob tako pičlem sprejemanju pa se večja števila prenehanj članstva.

Očitno je, da velik del komunistov težko doživlja krizo in je v veliki osebni tiski, ki se izraža v njihovi in družbeni nemoči in občutku posredne krivde za ob-

stoječo družbene razmere, zato tisti, ki izstopajo očitajo zvezi komunistov predvsem nemoč, ki so jo čutili, ko so skušali vplivati na izboljšanje razmer. Omenja se tudi previsoka članarina, zastarele metode in oblike dela, pa tudi kritika funkcionarjem, da se preveč skrivajo za stališča forumov.

Na teh temeljnih ugotovitvah bo predsedstvo občinskega komiteja izdelalo operativni program aktivnosti organizacij in organov ZK v občini pri odpravljanju sedanjih neugodnih gibanj v članstvu. Rešitev iz teh zagat je ena sama: nadaljevanje s prenovo ZK. Sedanja temeljita razprava o gibanju in strukturi članstva je namreč samo eden, toda pomemben vidik prenove zveze komunistov.

STANE BREZOVAR

ZRVS je ena najaktivnejših družbenih organizacij v občini

(nadaljevanje s 1. strani)

delegatov in sklepčnost je vse bolj vprašljiva; poročilo bi moralo biti bolj kritično in bolj prisotna nadzorna funkcija socialistične zveze; zaostriti je potrebno odgovornost in resnost forumov; seje morajo biti dobro pripravljene in kratke; treba je tekoče poročati o uresničevanju sklepov; potreben je stik s krajevnimi skupnostmi. **Skratka, potrebna je prenova družbenopolitičnega dela nasploš in ne le v ZK.** Po vsaj široki in vsebinski obravnavi je bilo zaključeno, da je treba obravnavano poročilo še kvalitativno obogatiti in ga dograditi s poročilom o delu organov konference, nato pa ga objaviti v Naši skupnosti.

Organiziranost, naloge in dejavnost občinske organizacije

zveze rezervnih vojaških starešin

S tem gradivom je občinska družbena organizacija ZRVS, kot frontna organizacija SZDL, seznanila člane predsedstva o svoji organiziranosti in delu v tem mandatu. Obravnavano gradivo je le kratak povzetek poročila, ki so ga v ZRVS pripravili za programsko-volilno sejo v mesecu decembru.

Člani predsedstva so ugodno ocenili delo in prizadevanja občinske organizacije ZRVS, še zlasti aktivnost rezervnih vojaških starešin v svojih okolišjih dela in življenja ter ugotovili, da sodi ZRVS med najbolj aktivne in organizirane družbene organizacije v občini. Sklenili so, da se to poročilo pošlje tudi krajevnim konferencam SZDL v obravnavo in pomoč pri pripravi programsko-volilnih sej.

S. G.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Keber, doma iz Zadvara, gradnja mostu ne poteka tako, kot bi morala. Ob zadnjem nalivu je odplavilo brv za pešce in pa cev, položeno v Ljubljano, po kateri so prebivalci desnega brega reke dobivali vodo. Popravilo pa je trajalo dlje časa. Predstavniki našega izvršnega sveta in predsednik občinske skupščine Ivo Samec so obljubili, da se v bodoče to ne bo več dogajalo.

Že kdo ve kolikokrat je delegacija KS Nove Fužine postavila vprašanje glede gradnje nove šole v njihovem naselju in opisala prostorsko stisko, ki vlada v njihovem vrteu. Občinski upravni organi so

storili vse, je zagotovila predsednica našega komiteja za družbene dejavnosti, problem je le denar, vendar kaže, da se bo tudi to kmalu uredilo.

Zbori občinske skupščine so se seznanili z uresničevanjem stanovanjskega gospodarstva v Ljubljani – to je bila tudi ena pomembnejših točk dnevnega reda – in z ugotovitvami sekcij razprav, namenjenih tej problematiki. Med drugim so poudarili, da preobrazba stanovanjskega gospodarstva v Ljubljani ne sme biti le formalna na področju delegatskega sistema, ampak predvsem vsebinska, to pa pomeni preobrazbo in reorganizacijo strokovnih služb.

Vse več delegatskih vprašanj

krivi za to. V primeru zavrnitve tega sklepa pa bi bili ponovno prizadeti ravno oni.

D. J.

Popravek

V prejšnji številki nam jo je, v prispevku »V krajevnih skupnostih je sedemkrat več potreb, kot pa je denarja za rešitev« neljubo zagodel tiskarski škrat, ko je pri Edvardu Drnovšku zapisal v polkrepkem tisku ves tekst, namesto le imena in priimka, kot pri vseh drugih razpravljalcih.

Se opravičujemo Uredništvo